3.3 Progresijas līmeņi un operatori

Kompetenču attīstības izsekojamības nodrošināšana

DUAL.AI.TEACHer ietvara 18 pamatkompetences ir samērā abstraktas un veido kompetenču jomas vispārējo struktūru. Lai atvieglotu pašnovērtējumu vai citu veiktu novērtējumu un ļautu izsekot individuālo kompetenču attīstību, katra no pamatkompetencēm ir operacionalizēta, izmantojot novērojamus mācīšanās mērķus, kas diferencēti trīs progresijas līmeņos.

Līmeņi balstās uz vienu no izglītībā visplašāk izmantotajiem modeļiem — pārskatīto Blūma taksonomiju (Anderson & Krathwohl, 2001; Krathwohl, 2002). Tās pamatideja ir vienkārša: kognitīvie procesi attīstās, pamatojoties uz atcerēšanos un izpratni, caur pielietošanu un analīzi, līdz izvērtēšanai un radīšanai. **Tas, kas mainās no līmeņa uz līmeni, tātad nav saturs vai tēma, bet gan domāšanas un rīcības kognitīvais dziļums**, ko pedagogs ar to spēj apliecināt.

Progresijas līmeņi un operatori

Šis kognitīvais dziļums atspoguļojas mācīšanās mērķu formulējumā. Katrs mērķis ir veidots ap darbības vārdu (operatoru), kas ņemts tieši no taksonomijas (piemēram, atpazīt, īstenot, kritiski izvērtēt). Operators norāda, kas no pedagoga tiek sagaidīts attiecīgajā līmenī, un padara mācīšanās mērķi konkrētu un novērojamu.

Līmenis	Praksē skolotāji spēj...	Kognitīvie procesi (operatori)
1. līmenis **Orientējoša izpratne**	attīstīt sākotnēju profesionālo orientāciju, apgūstot, kas ir MI, ko tas spēj darīt un kas ir likts uz spēles. Viņi atpazīst un atceras galvenos MI jēdzienus un rīkus, sniedz piemērus, klasificē tos un saviem vārdiem apkopo galvenās iespējas un riskus.	**Atcerēšanās** (atpazīšana, atsaukšana atmiņā) **Pamata izpratne** (interpretēšana, piemēru sniegšana, klasificēšana, apkopošana)

Līmenis	Praksē skolotāji spēj...	Kognitīvie procesi (operatori)
2. līmenis **Reflektīva īstenošana**	pielietot un kritiski izvērtēt ar MI saistītu praksi savā mācīšanas darbā. Pedagogi mērķtiecīgi izmanto MI rīkus mācību stundās un vērtēšanā, skaidro un salīdzina dažādas pieejas un rezultātus, salīdzina MI ģenerētos rezultātus ar savu profesionālo spriedumu un analizē ieguvumus, ierobežojumus un pamatā esošos pieņēmumus.	**Padziļināta izpratne** (skaidrošana, salīdzināšana) **Pielietošana** (izpildīšana, īstenošana) **Analīze** (diferencēšana, organizēšana, attiecināšana) **Izvērtēšana** (pārbaudīšana, kritiska izvērtēšana)
3. līmenis **Transformējoša līderība**	atbildīgi izstrādāt un tālāk attīstīt ar MI saistītu izglītības praksi, uzņemoties līdera lomu ārpus savas klases. Pedagogi izvērtē MI praksi atbilstoši pedagoģiskiem un ētiskiem kritērijiem, rada jaunas MI uzlabotas pieejas un atbalsta kolēģus un savu iestādi atbildīgā MI izmantošanā.	**Radīšana** (ģenerēšana, plānošana, veidošana)

Līmeņu iekšējā loģika

Līmeņi pakāpeniski balstās viens otrā. Katrs augstāks līmenis balstās uz zemāko līmeņu kognitīvajiem procesiem. Tomēr, sekojot Krathwohl (2002) pieejai, tā ir pieaugošas sarežģītības hierarhija, nevis stingri nodalītu posmu kopums. Blakusesošās kategorijas var pārklāties, un robežas starp līmeņiem drīzāk ir mainīgas, nevis stingri noteiktas.

Kamēr 1. līmenis nodrošina nepieciešamo pamatu un 3. līmenis pārstāv paplašinātu lomu inovācijā un profesionālajā līderībā, **2. līmenis veido pedagogiem galveno mērķa dimensiju**. Visiem pedagogiem jāspēj mērķtiecīgi integrēt MI savā praksē, izvērtēt tā rezultātus, izmantojot savu profesionālo spriedumu, un kritiski pārdomāt tā pedagoģiskos ieguvumus, ierobežojumus un pamatā esošos pieņēmumus. Tādēļ 2. līmenis raksturo kompetences līmeni, kas nepieciešams pārdomātai, atbildīgai un reflektīvai mācīšanas praksei MI ietekmētā izglītības vidē.

Revision #8
Created 2026-09-01 09:14:32 UTC by Alexander
Updated 2026-10-27 22:59:18 UTC by Ilze